

WOJEWODA MAZOWIECKI

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

24. 12. 2012

WPŁYNEŁO
POCZTA

9496/2012

Warszawa, 14 grudnia 2012 r.

WK-S.1611.1.2011

MWWR, 27.12.2012
Del. Siedlce + Wb + ~~SR~~ SR.
31.12.2012
R

Pan
Rafał Nadolny
Mazowiecki Wojewódzki
Konserwator Zabytków

Memorandum Panie Konserwatorze!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), przeprowadzona została kontrola problemowa w Delegaturze w Siedlcach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie.

Celem kontroli było dokonanie oceny sposobu rozpatrywania skarg i wniosków, realizacji zadań pod względem prawidłowości formalno-prawnej wydanych decyzji, postanowień i pozwoleń, badanie wydawanych rozstrzygnięć pod kątem wyników postępowań odwoławczych, zażaleniowych, w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji oraz badanie efektywności pracy pracowników.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki przedstawione zostały w podpisanym bez zastrzeżeń protokole kontroli, przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

I. Organizacja przyjmowania oraz rozpatrywania skarg i wniosków

Zasady organizacji przyjmowania, rejestrowania i rozpatrywania skarg i wniosków obywateli, jak również zakres i zasięg działania delegatur Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie (dalej WUOZ) oraz zasady kierowania delegaturami, określone zostały w *Regulaminie Organizacyjnym Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie* (dalej RO WUOZ)¹, zatwierdzonym przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 24 października 2008 r. Zgodnie z jego postanowieniami godziny przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków wyznaczone zostały w jednym dniu tygodnia po godzinach pracy Delegatury w Siedlcach WUOZ – zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 253 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej kpa – t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.). Stwierdzono również, że w siedzibie Delegatury w Siedlcach WUOZ, w widocznym miejscu na tablicy ogłoszeń, umieszczona została informacja o terminach przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków, co wypełniało wymóg określony w art. 253 § 4 kpa.

W kontrolowanej jednostce prowadzono *Rejestr Skarg i Wniosków*, założony oddzielnie dla lat 2009–2010 oraz roku 2011. W ww. rejestrach w okresie objętym kontrolą nie odnotowano wpływu żadnej skargi ani wniosku. Ponadto na podstawie rejestru korespondencji, która wpłynęła do Delegatury w Siedlcach WUOZ w okresie objętym kontrolą, przeprowadzono analizę prawidłowości kwalifikacji treści pism na skargi i wnioski, w wyniku której ustalono, iż poddane badaniu pisma nie posiadały znamion skargi bądź wniosku.

Struktura organizacyjna Delegatury w Siedlcach WUOZ zbudowana była z jednoosobowych i wieloosobowych stanowisk pracy. Na podstawie analizy zakresów obowiązków pracowników ustalono, iż żadnej osobie nie powierzono zadania przyjmowania i koordynowania rozpatrywania skarg i wniosków. Takim działaniem naruszony został § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania skarg i wniosków (dalej rozporządzenie w sprawie organizacji przyjmowania skarg i wniosków – Dz. U. Nr 5, poz. 46).

¹ Obecnie obowiązuje RO WUOZ zatwierdzony przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 18 kwietnia 2012 r.

II. Prawidłowość formalno-prawna wydanych decyzji administracyjnych oraz postanowień

W wyniku kontroli ustalono, iż w okresie objętym kontrolą w Delegaturze w Siedlcach WUOZ wydano 380 decyzji oraz 497 postanowień.

Lp.	Akt administracyjny	Ilość wydanych rozstrzygnięć:	w tym:	
			w 2010 r. ²	w I półroczu 2011 r.
1.	Decyzje	380	263	117
2.	Postanowienia	497	329	168

Badaniu poddano łącznie 145 spraw, w tym: 96 decyzji oraz 49 postanowień.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydanie 7 spośród 96 skontrolowanych decyzji (co stanowi ponad 7% w próbie) oraz 2 spośród 49 skontrolowanych postanowień (co stanowi 4% w próbie) – przez osobę nieupoważnioną – pracownika Delegatury w Siedlcach WUOZ, który na dzień wydania powyższych rozstrzygnięć nie dysponował stosownym upoważnieniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej MWKZ)³.
2. Opatrzanie 5 spośród 96 skontrolowanych decyzji (co stanowi ponad 5% w próbie) oraz 5 spośród 49 skontrolowanych postanowień (co stanowi ponad 10% w próbie) – nieczytelnym podpisem wydającego je pracownika Delegatury w Siedlcach WUOZ, złożonym na pieczęcie imiennej Kierownika Delegatury. Powyższym działaniem naruszone zostały regulacje zawarte w art. 107 § 1 oraz 124 § 1 kpa, w myśl których zarówno decyzja, jak i postanowienie powinny zawierać podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania danego aktu.
3. Wydanie 1 pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych – w formie postanowienia nr 45/WA/10, zamiast w drodze decyzji administracyjnej. Zgodnie z wyjaśnieniem pracownika prowadzącego postępowanie, pozwolenie wydano w związku z zamiarem uzyskania przez inwestora pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych

² Także sprawy rozpoczęte w 2009 r. a zakończone wydaniem decyzji bądź postanowienia w 2010 r.

³ W jednostce stosowana była praktyka udzielania wyznaczonemu pracownikowi jednorazowych upoważnień do wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń, ważnych we wskazanych w nich terminach, wyłącznie na czas planowych nieobecności Kierownika Delegatury w Siedlcach WUOZ.

na terenie wpisanym do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (dalej ustawa Prawo budowlane – t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.⁴). W orzecznictwie sądowym utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym tego rodzaju pozwolenie, udzielone na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dalej ustawa o ochronie zabytków – Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) – winno być wydane w drodze decyzji administracyjnej⁵.

4. Wydanie 3 spośród 83 skontrolowanych pozwoleń (co stanowi 3,6% w próbie) na podstawie niekompletnych wniosków. Wnioski nie zawierały:
- programu planowanych robót budowlanych oraz przewidywanego terminu rozpoczęcia i zakończenia robót – w przypadku postępowania nr DS./145/10,
 - dokumentu potwierdzającego gotowość muzeum lub innej jednostki organizacyjnej do przyjęcia zabytków archeologicznych odkrytych w trakcie prowadzenia badań archeologicznych – w przypadku 2 postępowań oznaczonych DS/197/10, 13/DS/10 z 2011 r.

Obowiązek wskazania we wniosku powyższych danych oraz załączenia dokumentów wynika z § 3 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz § 3 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (dalej rozporządzenie w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich – Dz. U. Nr 150, poz. 1579 z późn. zm.⁶).

⁴ W dniu 23 grudnia 2010 r. został ogłoszony tekst jednolity – Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623.

⁵ Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 1996 r., III ARN 68/95, OSNP 1996, nr 7, poz. 247 – *“Rozstrzygnięcie sprawy o zezwolenie na wykonanie robót budowlanych przez inwestora w obiekcie zabytkowym lub na terenie obiektu objętego ochroną zabytków może być podjęte po wydaniu przez wojewódzkiego konserwatora zabytków zezwolenia na dokonywanie czynności, wymienionych w art. 27 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z późn. zm.) w odrębnym postępowaniu administracyjnym, w formie decyzji, z wyłączeniem trybu przewidzianego w art. 106 k.p.a.”*. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 września 1995 r., III ARN 33/95, OSNP 1996, nr 3, poz. 41.

⁶ Powyższe rozporządzenie obowiązywało do dnia 26 sierpnia 2011 r. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (dalej rozporządzenie z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich – Dz. U. Nr 165, poz. 987).

5. Niewskazanie – w 7 spośród 83 skontrolowanych pozwoleń (co stanowi 8,4% w próbie) – wymaganych danych, określonych w § 5 ust. 2, 4 i 5 rozporządzenia w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, tj.:
- współrzędnych geodezyjnych lokalizacji zabytku – w przypadku 3 pozwoleń na prowadzenie badań archeologicznych oznaczonych DS./197/10, DS./210/10, DS./214/10,
 - informacji o możliwości cofnięcia lub zmiany pozwolenia w razie ujawnienia po jego wydaniu nowych okoliczności, które mogą mieć wpływ na zakres prowadzonych prac, robót, badań lub poszukiwań – w przypadku 3 pozwoleń: DS./145/10 – na prowadzenie robót budowlanych, 81/DS/2011 – na poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków oraz 165/DS/10 – na usunięcie drzewa,
 - przewidywanego terminu rozpoczęcia oraz zakończenia prac – w przypadku pozwolenia DS./145/10 na prowadzenie robót budowlanych.
6. Niezachowanie – określonego w art. 35 § 3 kpa – 2-miesięcznego terminu załatwienia sprawy w przypadku postępowania zakończonego wydaniem decyzji oznaczonej 185/DS/10 (co stanowi ponad 1% w próbie) oraz miesięcznego terminu załatwienia sprawy, w przypadku 4 spośród 96 skontrolowanych decyzji (co stanowi ponad 4% w próbie)⁷ oznaczonych 17/DS/10, 97/DS/10, 169/DS/10, 1/DS/11, przy braku w aktach ww. spraw dokumentu informującego strony o przyczynach zwłoki i nowym terminie załatwienia sprawy, do czego zobowiązuje art. 36 kpa (zgodnie z treścią notatki służbowej sporządzonej przez pracownika prowadzącego postępowanie, w jednym z ww. przypadków wnioskodawca został poinformowany o zwłoce telefonicznie).
7. Przekroczenie, przy wydaniu 7 spośród 16 postanowień w sprawie uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy (co stanowi blisko 44% w próbie) – dwutygodniowego terminu na zajęcie stanowiska, określonego w art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647⁸), w związku z art. 106 kpa. Ponadto 4 z 7 omawianych postanowień – a wśród nich postanowienie 156/WN/11, którym uzgodniono projekt decyzji z *dotatkową uwagą*,

⁷ W powyższym zestawieniu nie ujęto decyzji nr 109/DS/10, w związku z brakiem możliwości ustalenia okresu niewliczanego do czasu trwania postępowania – w aktach sprawy brak było informacji o dacie dostarczenia żądanych przez organ dokumentów, stanowiących uzupełnienie wniosku.

⁸ Wcześniejszy adres publikacyjny przedmiotowej ustawy – Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.

wskazującą na konieczność przeprowadzenia badań archeologicznych⁹ – wydane zostały po zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie z dniem 17 lipca 2010 r., przewidującej, że w przypadku niezajęcia stanowiska przez organ uzgadniający w wyznaczonym terminie – uzgodnienie uważa się za dokonane. Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż po przekroczeniu ww. terminu organ utracił kompetencje do wnoszenia dodatkowych uwag do przesłanego projektu decyzji o warunkach zabudowy.

8. Przekroczenie, przy wydaniu 1 spośród 49 skontrolowanych postanowień (co stanowi ponad 2% w próbie) – 30-dniowego terminu na wydanie opinii, określonego w art. 11d ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (dalej ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji – t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 z późn. zm.), podczas gdy zgodnie z ww. przepisem niewydanie opinii w powyższym terminie traktowane jest jako brak zastrzeżeń do złożonego przez stronę wniosku.
9. Wydanie – w dwóch przypadkach (dotyczy pozwoleń nr 93/DS/10, DS/145/10) – rozstrzygnięcia, odpowiednio, niezgodnego z wnioskiem strony oraz nieodnoszącego się do wszystkich zakresów objętych wnioskiem.

Pozwoleniem nr 93/DS/10, wydanym na wniosek strony o udzielenie zgody na poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, rozstrzygnięto o możliwości przeprowadzenia nieinwazyjnych rozpoznawczych badań archeologicznych, nie odnosząc się w uzasadnieniu decyzji do przyczyn wydania pozwolenia na inny od wnioskowanego rodzaj działań, wskazując zarazem błędny numer jednej z działek, na której miały zostać przeprowadzone omawiane badania archeologiczne.

Pozwoleniem nr DS/145/10 udzielono natomiast zgody na budowę budynku letniskowego, nie rozstrzygając jednoznacznie w pozostałym wnioskowanym zakresie, tj. odnośnie możliwości prowadzenia prac budowlanych polegających na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz zbiornika na nieczystości ciekłe. W uzasadnieniu ww. decyzji wskazano jednocześnie, iż wniosek został złożony w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac budowlanych polegających

⁹ Przedmiotowe postanowienie wydano 13 dni po upływie terminu skutkującego uznaniem uzgodnienia za dokonane.

na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynku letniskowego oraz zbiornika na nieczystości ciekłe – na terenie wpisanym do rejestru zabytków.

10. W podstawach prawnych decyzji i postanowień ustalono:

- a) niewskazanie lub wskazanie niewłaściwych przepisów stanowiących podstawę wydania aktów administracyjnych, tj.:
 - w przypadku 3 postanowień, oznaczonych 75/PP/2011, 126/PP/2011, 146/PP/2011 – powołano art. 17 ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który został uchylony z dniem 21 października 2010 r., tj. przed datą wydania niniejszych postanowień,
 - w przypadku postanowienia 72/ZA/2010 – wskazano uchylony z dniem 20 kwietnia 2009 r., art. 31 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków, oraz w art. 92 ust. 4 ww. ustawy – nieistniejący pkt 4,
- b) powołanie w rozstrzygnięciu wydanych aktów administracyjnych przepisów niemających zastosowania w sprawie, tj.:
 - w przypadku 7 pozwoleń – art. 6 ust. 1 pkt 1 lit f ustawy o ochronie zabytków,
 - w przypadku decyzji DS/145/10 – art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków, zaś w decyzjach 45/DS/10, 97/DS/10, 206/DS/10, 21/DS/11 – art. 36 ust. 1 pkt 11 tej ustawy,
 - w przypadku 7 pozwoleń – § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich,
 - w przypadku decyzji nr 45/DS/11 – art. 83 ust. 2a ustawy o ochronie przyrody,
 - w przypadku postanowienia nr 72/ZA/2010 – art. 36 ust. 1 pkt 11 oraz art. 36 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków, zaś w postanowieniu nr 112/WA/10 – art. 36 ww. ustawy,
 - w przypadku postanowień: 92/WN/2010, 242/WN/10, 5/DS/11 – art. 123 kpa,
 - w przypadku 5 postanowień – ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- c) brak wskazania w podstawach prawnych 26 decyzji oraz 13 postanowień – jednostek redakcyjnych aktów prawnych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia; w niniejszych przypadkach ograniczono się do wskazania nazwy aktu prawnego, tj. rozporządzenia w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, ustawy o ochronie zabytków lub ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

d) niewskazanie lub wskazanie nieaktualnych publikatorów powołanych aktów prawnych – w przypadku 57 decyzji oraz 20 postanowień.

11. Niewskazanie w treści 5 wezwań do uzupełnienia braków formalnych – informacji o terminie, w jakim należy uzupełnić brakujące dokumenty, oraz konsekwencjach związanych z ich nieuzupełnieniem. Zaniechaniem takim naruszone zostały wymagania określone w art. 64 § 2 kpa. W przypadku 2 z 5 omawianych postępowań, organ oczekiwał na uzupełnienie wniosku, odpowiednio, 41 dni – licząc od dnia doręczenia wnioskodawcy wezwania i 57 dni – licząc od daty wysłania wezwania (wezwanie wysłano listem zwykłym).

12. Brak dowodu doręczenia stronom 7 postanowień, w tym postanowienia nr 212/PP/2010, którego zgodnie z wyjaśnieniami pracownika Delegatury w Siedlcach WUOZ – strona nie otrzymała¹⁰. Zaniechaniem takim naruszono art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa.

13. Nieutrwalenie w aktach 37 poddanych kontroli spraw – czynności mających znaczenie dla prowadzonych postępowań, tj. ustaleń w zakresie:

- terminu zamierzonego usunięcia drzew lub krzewów – w przypadku 3 postępowań: 242/DS/10, 53/DS/11, 69/DS/11,
- zawiadomienia o miejscu i terminie przeprowadzenia oględzin – w 37 przypadkach,
- tytułu prawnego do władania nieruchomością – w przypadku postępowania zakończonego wydaniem decyzji 53/DS/11, którego obowiązek wskazania we wniosku wynika z art. 83 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody (dalej ustawa o ochronie przyrody – t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220 z późn. zm.),

które to czynności – zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez pracowników prowadzących ww. sprawy – dokonywane były telefonicznie/ustnie. Zaniechaniem takim naruszono normę ustaloną w art. 72 kpa, zgodnie z którą „Czynności organu administracji publicznej (...) które mają znaczenie dla sprawy lub toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności”.

¹⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami pracownika prowadzącego sprawę „(...) powód niewysłania oryginału postanowienia do strony nie jest znany”. Ponadto wskazać należy, iż zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 16.12.2010 r., sygnatura IV S.A./Po 844/10 „Nie można przyjąć, że wydanie decyzji jest wprowadzeniem decyzji administracyjnej do obrotu prawnego. Nie zostaje bowiem oświadczenie woli organu administracji publicznej uzewnętrznione przez jego zakomunikowanie jednostce, co pozbawia bytu prawnego w zakresie możliwości wywołania skutku prawnego”.

14. Niepobranie lub nienależne pobranie opłaty skarbowej w 12 spośród 47 skontrolowanych pozwoleń (co stanowi blisko 26% w próbie), w tym:

- Nienależne pobranie opłaty skarbowej w wysokości 10 zł za wydanie decyzji zmieniającej nr 25/10 – na podstawie ust. 53 części I załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (dalej ustawa o opłacie skarbowej – Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.). Wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich objęte jest opłatą skarbową jako pozwolenie w myśl ust. 44 pkt 2, części III załącznika do ww. ustawy, nie zaś jako czynność urzędowa. Ponadto wskazać należy, iż § 5 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich określał obowiązek wskazania w pozwoleniu przewidywanego terminu zakończenia prac, który miał „(...) wyłącznie walor informacyjny – wiążący się z przewidywaniami inwestora, które mogą okazać się nietrafne (...)”¹¹. W związku z powyższym należy uznać, że niedotrzymanie przez inwestora przewidywanego terminu zakończenia prac nie implikowało obowiązku wydania decyzji zmieniającej pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, a w konsekwencji brak było podstaw do pobrania opłaty skarbowej za wydanie ww. decyzji zmieniającej w wysokości 50% stawki określonej dla pozwolenia, ustalonej w ust. 46 pkt 1 części III załącznika do powyższej ustawy¹².
- Brak pobrania opłaty skarbowej w wysokości 82 zł – określonej w ust. 44 pkt 2 części III załącznika do ustawy o opłacie skarbowej – za wydanie 11 pozwoleń, udzielonych podmiotom, którym nie przysługiwało zwolnienie z obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej, tj.: fundacji niebędącej organizacją pożytku publicznego, banku, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury oraz szkoły wyższej¹³.

¹¹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 kwietnia 2010 r., sygn. II OSK 671/09.

¹² W związku z wejściem w życie z dniem 26 sierpnia 2011 r. – § 14 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, zawierającego wymóg wskazywania w pozwoleniach na prowadzenie prac konserwatorskich terminu ważności pozwolenia – odstępuje się od sformułowania zalecenia pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.

¹³ Zgodnie z komentarzem Radosława Skwarno do art. 7 ustawy o opłacie skarbowej – *Ze zwolnienia nie korzystają inne samorządowe osoby prawne (spółki komunalne, samorządowe instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej).*

III. Postępowania odwoławcze, zażaleniowe oraz w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji

W wyniku wydania 380 decyzji oraz 497 postanowień, do Delegatury w Siedlcach WUOZ złożono 2 odwołania oraz 1 zażalenie. W poddanym badaniu okresie nie wpłynęły wnioski o stwierdzenie nieważności wydanych decyzji. Stwierdzono również, że złożone przez strony odwołania oraz zażalenie wpłynęły do Delegatury w Siedlcach WUOZ w terminie.

W jednym przypadku MWKZ uznał wniesione zażalenie za zasadne i na podstawie art. 132 w związku z art. 144 kpa – wydał nowe postanowienie, którym uzgodnił projekt decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji celu publicznego.

W przypadku odwołań od decyzji MWKZ ustalono, że w pierwszym przypadku organ I instancji uwzględnił żądanie strony i na podstawie z art. 132 kpa wydał nową decyzję, w której uchylił zaskarżoną decyzję nakazującą Wójtowi Gminy Zbuczyn wykonanie robót remontowych pierwszej bramy wjazdowej do zespołu dworsko-parkowego i umorzył przedmiotowe postępowanie, zaś w drugim przypadku – przekazał wniesione odwołanie w terminie 7 dni do organu odwoławczego, który uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Decyzja organu II instancji wpłynęła do Delegatury w Siedlcach w dniu 21 marca 2011 r. i do dnia zakończenia czynności kontrolnych, organ I instancji nie podjął żadnych udokumentowanych działań w przedmiotowej sprawie. Zaniechaniem takim naruszono wymagania określone w art. 35 § 3 oraz art. 12 § 1 kpa.

IV. Prawidłowość formalno-prawna prowadzonych postępowań w sprawie wpisu do rejestru zabytków, w szczególności projektów decyzji w przedmiotowym zakresie

W badanym okresie przygotowano łącznie 21 projektów decyzji o wpisie do rejestru zabytków: w tym 9 projektów decyzji dotyczących zabytków ruchomych oraz 12 dotyczących zabytków nieruchomych.

W wyniku kontroli stwierdzone zostały następujące nieprawidłowości:

1. Przekroczenie, określonego w art. 35 § 3 kpa, miesięcznego terminu załatwienia sprawy – w przypadku 3 spośród 21 skontrolowanych postępowań (co stanowi ponad 14% w próbie), oraz 2-miesięcznego terminu załatwienia sprawy – w przypadku 17 spośród 21 postępowań (co stanowi blisko 81% w próbie). Średni okres prowadzenia ww. postępowań przez Delegaturę w Siedlcach WUOZ wyniósł 118 dni, przy czym najkrótsze postępowanie trwało 41 dni, a najdłuższe – 212. Stron nie powiadamiano o nowym terminie załatwienia sprawy oraz przyczynach zwłoki, z wyjątkiem 3 postępowań, spośród których:
 - w 1 sprawie zakończonej decyzją o wpisie do rejestru zabytków nieruchomości Nr 1007/10 – zgodnie z wyjaśnieniami pracownika prowadzącego sprawę, o przyczynach zwłoki poinformowano stronę telefonicznie,
 - w sprawach zakończonych decyzjami Nr 345/2011 i Nr 1199/2010 – pisma wskazujące nowe terminy rozpatrzenia spraw skierowano do stron po upływie obowiązującego terminu na załatwienie sprawy.

Działaniami takimi naruszono regulacje zawarte w art. 35 § 3 oraz art. 36 kpa.

2. Nieutralenie w aktach 11 spośród 21 postępowań (co stanowi ponad 52% w próbie) czynności mających znaczenie dla prowadzonych postępowań, tj.:
 - w 10 przypadkach – faktu zawiadomienia o miejscu i terminie przeprowadzenia oględzin,
 - w 1 przypadku – faktu wyrażenia przez stronę zgody na wcześniejszy termin przeprowadzenia oględzin.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez pracowników prowadzących ww. sprawy – ww. czynności dokonywane były telefonicznie. Zaniechaniem takim naruszono regulacje zawarte w cytowanym wcześniej art. 72 kpa.

3. Brak w treści decyzji w sprawie wpisu do rejestru zabytków ruchomych Nr 1381/2010, pouczenia o możliwości i trybie wniesienia odwołania. Działaniem takim naruszone zostały wymogi określone w art. 107 § 1 kpa.
4. Rozbieżności pomiędzy treścią uzasadnień decyzji administracyjnych a aktami spraw, tj.:
 - w decyzji Nr 1381/2010 – wpisano błędną datę wniosku strony, na podstawie którego wszczęto postępowanie (22 kwietnia 2010 r.), podczas gdy w aktach sprawy

znajdował się wniosek z dnia 20 września 2010 r., który wpłynął do Delegatury w Siedlcach 21 września 2010 r.,

- w decyzjach Nr 35/2011 oraz Nr 1199/2010 – wskazano, że postępowania administracyjne zostały zakończone, odpowiednio, 15 listopada 2010 r. oraz 26 marca (bez wskazania roku), podczas gdy postępowanie administracyjne kończy się z chwilą wydania decyzji administracyjnej, a te wydane zostały, odpowiednio, 14 stycznia 2011 r. oraz 8 listopada 2010 r.; przyjmując, iż wskazane w decyzjach daty dotyczyły zakończenia prowadzenia postępowania dowodowego, wskazać należy, iż w aktach znajdowały się odrębne zawiadomienia o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, wydane – odpowiednio – 22 grudnia 2010 r. oraz 29 kwietnia 2010 r.

Powyższym działaniem naruszono zasadę określoną w art. 107 § 3 kpa, w myśl której uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać „(...) *wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł (...)*”. W świetle utrwalonego orzecznictwa, uzasadnienie decyzji powinno odpowiadać stanowi faktycznemu i dawać rękojmię, iż organ dołożył należytej staranności przy jej sporządzeniu.

5. Skierowanie do stron 13 postępowań wszczętych na wniosek, zakończonych wydaniem decyzji o numerach: 669/10, 678/10, 1002/2010, 1083/2010, 1102/10, 1103/2010, 1292/2010, 1380/2010, 1381/2010, 1382/2010, 25/2011, 70/2011, 634/2011, – zawiadomień o ich wszczęciu, z powołaniem się na art. 10 § 1 i art. 61 § 1 kpa. Ponadto 8 z 13 ww. zawiadomień zostało sporządzonych po upływie od 13 do 117 dni licząc od daty wpływu wniosku. Zgodnie z art. 61 § 1 kpa, postępowanie uważa się za wszczęte z chwilą złożenia wniosku i od tego dnia rozpoczyna bieg termin załatwienia sprawy administracyjnej, a strona uzyskuje prawo do czynnego udziału w toczącym się postępowaniu, pod warunkiem, iż spełnione zostały następujące przesłanki: żądanie zawarte we wniosku dotyczy sprawy indywidualnej załatwianej w drodze decyzji, wniosek został złożony przez osobę będącą stroną w rozumieniu art. 28 kpa, wniosek odpowiada warunkom formalnym i procesowym, a organ, do którego wniesiono podanie, jest właściwy w sprawie. Ponadto ustalono, że w postępowaniu zakończonym decyzją nr 576/2011 o wpisie do rejestru zabytków – strony zostały

powiadomione o wszczęciu postępowania administracyjnego zarówno przez MWKZ, jak też Kierownika Delegatury w Siedlcach WUOZ.

Takie działanie nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa, nie służy racjonalnemu gospodarowaniu czasem pracy pracowników, wywiera także wpływ na koszty prowadzonego postępowania oraz może wprowadzać stronę w błąd, np. co do liczby toczących się postępowań.

6. Brak w aktach spraw dowodów wysłania stronom lub innym organom, odpowiednio:
- 8 zawiadomień o wszczęciu postępowań administracyjnych, wysłanych przez pracowników Delegatury w Siedlcach WUOZ (dot. postępowania zakończonego decyzją Nr 1381/2010) lub pracowników WUOZ w Warszawie (w pozostałych 7 przypadkach),
 - zawiadomienia o możliwości zapoznania się z aktami sprawy – w postępowaniu zakończonym decyzją Nr 576/2011,
 - 3 wystąpień o wyrys i wypis z rejestru gruntów lub mapę sytuacyjną – w postępowaniach zakończonych wydaniem decyzji Nr 1386/2011, 1292/2010.

Zaniechaniem takim naruszono regulacje określone w art. 39 kpa oraz art. 46 § 1 kpa.

7. Wydanie przez MWKZ 4 decyzji w sprawie wpisu do rejestru zabytków ruchomych nr: 1002/2010, 1083/2010, 1380/2010, 1382/2010 – ze wskazaniem błędnej daty ich wydania. Powyższe decyzje opatrzone datą wcześniejszą niż dzień przesłania ich projektów do WUOZ w Warszawie¹⁴. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem datą wydania decyzji jest dzień jej sporządzenia na piśmie i podpisania. Data wydania decyzji ma istotne znaczenie z punktu widzenia kontroli jej legalności, bowiem na jej podstawie ustala się stan faktyczny i prawny stanowiący podstawę wydanego przez organ rozstrzygnięcia.

Ponadto wystąpiły przypadki oznaczania różnych decyzji tym samym znakiem, tj.: znak DS.4164-1/8/11 – nadano dwóm decyzjom o numerach: 75/2011 i 576/2011, zaś znak DS.4164-1/25-2/10 – trzem decyzjom o numerach: 1007/10, 1102/10 i 4/2011. Należy wskazać, że znak sprawy jest stałą cechą rozpoznawczą sprawy umożliwiającą jej identyfikację. Powyższe znajduje potwierdzenie w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla zespolonej administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 161, poz. 1109

¹⁴ Zgodnie z wyjaśnieniem pracownika prowadzącego ww. postępowania, przyczyną powstałego uchybienia był brak zmiany daty widniejącej na przesłanym drogą elektroniczną projekcie decyzji.

z późn. zm.), które utraciło moc z dniem 2 kwietnia 2010 r., jak również w obowiązującym od 20 stycznia 2011 r. – § 5 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (dalej instrukcja kancelaryjna – Dz. U. Nr 14, poz. 67 ze sprostowaniem), zgodnie z którym „Znak sprawy jest stałą cechą rozpoznawczą całości akt danej sprawy”.

V. Nadzór nad wywozem zabytków za granicę

W okresie objętym kontrolą do Delegatury w Siedlcach WUOZ nie wpłynął żaden wniosek o wydanie pozwolenia na czasowy wywóz zabytków za granicę, ani nie wydawano pozwoleń w przedmiotowym zakresie. Ustalono, że w ramach sprawowanego nadzoru nad wywozem dóbr kultury za granicę – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie zabytków – wydano 7 zaświadczeń stwierdzających, że współczesne przedmioty, obrazy wykonane przez twórców żyjących, nie podlegają zakazowi wywozu za granicę, a także 3 opinie konserwatorskie dotyczące czasu powstania obrazów oraz instrumentów muzycznych, w celu wywozu ww. obiektów za granicę.

Stwierdzono, że ww. zaświadczenia wydane zostały zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę (dalej rozporządzenie w sprawie wywozu zabytków za granicę – Dz. U. Nr 84, poz. 789)¹⁵, a opinie konserwatorskie wydane zostały niezwłocznie, tj. w dniu złożenia wniosku lub w dniu następnym.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji ustalono, że 4 zaświadczenia o numerach 01/10, 03/10, 06/10, 07/10, podpisane zostały z up. MWKZ przez pracownika Delegatury w Siedlcach WUOZ, nieposiadającego stosownego upoważnienia MWKZ.

¹⁵ Powyższe rozporządzenie obowiązywało do 10 grudnia 2010 r. Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę (dalej rozporządzenie z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę – Dz. U. Nr 89, poz. 510).

VI. Efektywność pracy pracowników

W wyniku kontroli ustalono, że w Delegaturze w Siedlcach WUOZ w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 11 pracowników na 10 etatach. Wszyscy pracownicy posiadali zakresy obowiązków ustalone przez MWKZ, które nie były opatrzone datą ich sporządzenia. Przyjęcie do realizacji powyższych zakresów obowiązków pracownicy potwierdzili własnoręcznym podpisem, bez odnotowania daty tej czynności.

W Delegaturze w Siedlcach WUOZ utworzono wszystkie stanowiska pracy określone w § 26 ust. 1 RO WUOZ oraz dodatkowo stanowisko inspektora ochrony zabytków ds. zabytkowej zieleni¹⁶. Biorąc pod uwagę zakres zadań realizowanych na wymienionym stanowisku – pracy przez osobę zatrudnioną w niepełnym wymiarze czasu pracy $\frac{3}{4}$ etatu – uznać należy utworzenie tego stanowiska pracy za uzasadnione. Osoba zatrudniona na ww. stanowisku opracowała w kontrolowanym okresie łącznie 141 decyzji i postanowień.

Ponadto w celu dokonania analizy obciążenia pracą poszczególnych stanowisk pracy, poproszono wszystkich pracowników Delegatury w Siedlcach WUOZ o wypełnianie przez 12 dni roboczych kart czasu pracy. Następnie wszystkie karty czasu pracy zostały zweryfikowane podczas rozmów z poszczególnymi pracownikami oraz skonfrontowane z materiałem źródłowym, na który powoływali się pracownicy.

W wyniku powyższej analizy stwierdzono, iż wszyscy pracownicy Delegatury w Siedlcach WUOZ wskazywali w kartach czasu pracy realizację bieżących zadań i nie było przypadków wystąpienia zaległości w realizacji zadań, a czas wykonywania merytorycznych czynności wskazywanych w kartach czasu pracy był uzasadniony charakterem wykonywanych zadań.

Obciążenie pracą poszczególnych stanowisk pracy zajmujących się opracowaniem decyzji administracyjnych i postanowień w okresie objętym kontrolą przedstawia poniższa tabela.

¹⁶ W związku z wejściem w życie nowego RO WUOZ, w treści którego nie zostały wymienione stanowiska pracy Delegatury WUOZ, odstępuje się od sformułowania zalecenia pokontrolnego w przedmiotowym zakresie.

Lp.	Imię i nazwisko, stanowisko pracy	Liczba decyzji		Liczba postanowień		Liczba projektów decyzji o dokonanie wpisu do rejestru zabytków		Razem
		2010	do 30.06.2011	2010	do 30.06.2011	2010	do 30.06.2011	
1	stanowisko ds. zabytkowych założeń zieleni	87	44	6	4	-	-	141
2	stanowisko ds. rejestru zabytków i dokumentacji zabytków	7	2	8	1	7	5	30
3	stanowisko ds. zabytków archeologicznych	44	24	110	40	-	-	218
4	stanowisko ds. zabytków ruchomych	27	17	1	0	8	1	54
5	stanowisko ds. kontroli	7	1	127	70	-	-	205
6	stanowisko ds. zabytków nieruchomych	91	29	77	53	-	-	250
Razem		263	117	329	168	15	6	898

Ponadto w wyniku analizy poszczególnych zapisów zawartych w kartach czasu pracy, ustalono następujące nieprawidłowości w bieżącym wykonywaniu zadań:

- w 9 przypadkach dotyczących 4 pracowników – nieodnotowanie w dzienniku wyjść służbowych czynności związanych z realizacją zadań w terenie,
- w przypadku 6 wyjazdów służbowych poza miejsce siedziby Delegatury w Siedlcach WUOZ – niesporządzenie delegacji dla pracowników odbywających podróże służbową,
- w 2 przypadkach dotyczących 1 pracownika – niesporządzenie protokołu lub notatki służbowej z przeprowadzanych w terenie oględzin, pomimo iż dokonanie tego typu czynności zostało wskazane w zakresie obowiązków pracownika; jak wynika z wyjaśnień, w wyniku oględzin został wykonany serwis fotograficzny nagrobka, co – przy oznaczeniu lokalizacji nagrobka na planie cmentarza – jest wystarczające do wydania decyzji zezwalającej na prace przy nagrobku,
- w 1 przypadku – wskazanie błędnej daty wydania decyzji nr 250/DS/11 (sygnatura D.S.4172.30.2011) pozwalającej na przeprowadzenie powierzchniowych prac dokumentacyjnych w miejscowości Wierzbice-Strupki; jako datę wydania decyzji wskazano datę rozpoczęcia opracowywania przez pracownika treści decyzji, zamiast faktycznej daty jej podpisania przez Kierownika Delegatury w Siedlcach WUOZ.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Omówienia wyników kontroli z pracownikami realizującymi kontrolowane zadania.
2. Powierzenia zadania polegającego na przyjmowaniu i koordynowaniu rozpatrywania skarg i wniosków – imiennie wyznaczonemu pracownikowi, zgodnie z wymogami § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji przyjmowania skarg i wniosków.
3. Przestrzegania niżej wymienionych przepisów kpa, poprzez:
 - wydawanie decyzji administracyjnych – z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 3 kpa, z uwzględnieniem zasady wyrażonej w art. 36 kpa, zobowiązującym organ do zawiadomienia strony o każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie, z podaniem przyczyn zwłoki oraz nowego terminu załatwienia sprawy,
 - doręczanie wydanych aktów administracyjnych – za pokwitowaniem, ze wskazaniem daty doręczenia, zgodnie z wymogiem art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa,
 - zamieszczanie w treści wezwań do uzupełnienia braków formalnych – informacji o terminie, w którym należy uzupełnić wniosek i konsekwencjach związanych z jego nieuzupełnieniem, zgodnie z zasadami ustalonymi w art. 64 § 2 kpa,
 - pisemne utrwalanie w aktach spraw wszystkich dokonywanych czynności, które mają znaczenie dla sprawy lub toku prowadzonego postępowania, zgodnie z wymogiem określonym w art. 72 kpa,
 - wskazywanie właściwej daty wydania decyzji, precyzyjne formułowanie rozstrzygnięć decyzji oraz rzetelne wskazywanie w uzasadnieniach decyzji – faktów i dowodów, na których organ oparł się przy wydaniu decyzji,
 - wydawanie decyzji i postanowień administracyjnych oraz zaświadczeń wyłącznie przez osoby posiadające pisemne upoważnienia do rozstrzygania w przedmiotowych sprawach, z zastosowaniem imiennej pieczętki wskazującej stanowisko służbowe osoby upoważnionej do wydania decyzji, zgodnie z treścią art. 107 § 1 kpa,
 - wskazywanie w podstawach prawnych decyzji administracyjnych – właściwych przepisów prawa będących podstawą rozstrzygnięcia oraz aktualnych miejsc publikacji aktów prawnych stanowiących podstawę ich wydania.
4. Przestrzegania 2-tygodniowego oraz 30-dniowego terminu na, odpowiednio, zajęcie stanowiska lub wydanie opinii przez organ uzgadniający – wynikającego,

z art. 53 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 11d ust. 2 ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji.

5. Wydawania decyzji administracyjnych na podstawie kompletnych wniosków, zawierających w szczególności informacje i dokumenty określone w § 4 ust. 1 pkt 3, ust. 2 pkt 1 oraz § 9 ust. 5 pkt 4 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich.
6. Wskazywania w wydawanych pozwoleniach – informacji określonych w § 14 i 15 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, w szczególności poprzez wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia albo przechowywania, informacji, że postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz terminu ważności pozwolenia.
7. Realizacji obowiązku pobrania opłat skarbowych za wydawane pozwolenia, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o opłacie skarbowej.
8. Wprowadzenia narzędzi monitorowania obciążenia pracą pracowników oraz efektywności pracy.
9. Zobowiązania pracowników do odnotowywania w dzienniku wyjść służbowych czynności związanych z realizacją zadań w terenie, a w przypadku wyjazdu służbowego – sporządzania delegacji dla pracowników odbywających podróże służbową.
10. Sporządzania protokołów lub notatek służbowych z przeprowadzonych w terenie oględzin lub wizji lokalnych.

Ponadto – odnosząc się do ustaleń dotyczących wydania decyzji przez pracownika nieposiadającego pisemnego upoważnienia do jej wydania – pragnę wskazać, że opisana nieprawidłowość może stanowić przesłankę do stwierdzenia nieważności decyzji. W związku z powyższym proszę o wdrożenie rozwiązań, które ograniczą ryzyko wystąpienia podobnych przypadków w przyszłości oraz zapewnią nieprzerwaną realizację zadań, np. poprzez udzielenie pracownikowi Delegatury w Siedlcach WUOZ, w czasie nieobecności Kierownika Delegatury, upoważnienia do wydawania decyzji i postanowień administracyjnych oraz zaświadczeń.

Jednocześnie, mając na uwadze, iż obowiązujące przepisy prawa nie nakładają obowiązku informowania stron o wszczęciu postępowania administracyjnego na ich wniossek – zwracam uwagę na potrzebę rozważenia celowości kierowania tego rodzaju zawiadomień, zwłaszcza w kontekście racjonalnego gospodarowania czasem pracy pracowników, jak również ponoszonych kosztów prowadzonego postępowania.

Zwracam również uwagę na konieczność nadawania decyzjom w sprawie wpisu do rejestru zabytków – indywidualnego znaku spraw, zgodnie z wymogiem określonym w § 5 instrukcji kancelaryjnej.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Konserwatora do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz wykorzystaniu wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

Z poważaniem
z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Joanna Żych
Joanna Żych
Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli

Do wiadomości:

Generalny Konserwator Zabytków
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa